

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ЗАКЛАД ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ «КОНОТОПСЬКА МІСЬКА МАЛА АКАДЕМІЯ
НАУК УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ КОНОТОПСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ»
КЛАСИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ШКОЛА МОЛОДОГО НАУКОВЦЯ» КФК СУМДУ

III ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ УЧЕНИХ, АСПІРАНТІВ, СТУДЕНТІВ, УЧНІВ

“Перший крок у науку:
Конотопські наукові студії – 2024”

ТЕЗИ
ДОПОВІДЕЙ

20 травня | Конотоп 2024

УДК 001(477.52)(06)"2024"

П26

Рекомендовано до друку Педагогічною радою КФК СумДУ
(протокол №21 від 27.06.2024 р.)

Перший крок у науку: Конотопські наукові студії – 2024: тези доповідей III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих учених, аспірантів, студентів, учнів (20 травня 2024 р., м. Конотоп) / за заг. ред. Г. А. Коломоєць, Г. В. Буянової, Т. В. Гребеник, Т. В. Шульги, М. М. Івашенко. Конотоп, 2024. 198 с.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Самойленко Олексій Олександрович, д-р. пед. наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Університету менеджменту освіти Національної академії педагогічних наук України.

Тугай Наталія Олександрівна, канд. філос. наук, старший викладач кафедри, директор Шосткинського інституту Сумського державного університету.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Коломоєць Галина Анатоліївна, канд. пед. наук, начальник відділу науково-методичного забезпечення підвищення якості освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».

Буянова Галина Володимирівна, методист вищої категорії відділу науково-методичного забезпечення підвищення якості освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».

Гребеник Тетяна Вікторівна, канд. пед. наук, доцент, директор Класичного фахового коледжу Сумського державного університету.

Шульга Тетяна Вікторівна, канд. пед. наук, викладач Класичного фахового коледжу Сумського державного університету.

Івашенко Марина Миколаївна, директор Центру професійного розвитку, викладач за суміщенням Класичного фахового коледжу Сумського державного університету.

ЧЛЕНИ ОРГКОМІТЕТУ:

Удалова Олена Юрївна, завідувач сектору наукового забезпечення освітнього процесу відділу науково-методичного забезпечення підвищення якості освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».

Івлєва Євгенія Юрївна, директор Конотопської міської Малої академії наук учнівської молоді.

Горшеніна Світлана Павлівна, учитель-методист, учитель географії Конотопського ліцею № 10, керівник гуртків Конотопської міської Малої академії наук учнівської молоді.

Криницька Ганна Олександрівна, секретар Класичного фахового коледжу Сумського державного університету.

Тараба Тетяна Іванівна, викладач Класичного фахового коледжу Сумського державного університету.

Нечай Алла Миколаївна, викладач Класичного фахового коледжу Сумського державного університету.

Білинський Віктор Анатолійович, викладач Класичного фахового коледжу Сумського державного університету.

Малечко Тетяна Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач сектору забезпечення корекційно-розвиткової роботи відділу науково-методичного забезпечення змісту корекційної та інклюзивної освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».

Автори вміщених матеріалів висловлюють власну думку, що не обов'язково збігається з поглядами членів редколегії, і несуть відповідальність за дотримання наукової етики та достовірність наведених фактів.

beautiful country», «dreams of peaceful, prosperous, independent Ukraine». Metonymy is also clearly expressed: «something beautiful is blooming, it's a flower that the whole world can see and admire». A striking example of metaphor is: «the people of Ukraine are paying in their blood...». An example of the use of metonymy in Rishi Sunak's speeches is: «It (Ukraine) was the breadbasket of Europe». An example of the use of epithets is: «This is a vibrant, dynamic, creative, European country that refuses to be subdued». Through these artistic devices, Boris Johnson and Rishi Sunak express their support and call on the people to do the same.

Conclusions. As a result of the research, it was found that the publications of foreign media and speeches by political figures Rishi Sunak and Boris Johnson have an influential impact on perceptions and stereotypes about the national character of Ukrainians. Verbal means also play an important role in influencing and shaping public opinion. After analysing the speeches of the two leaders, we came to the conclusion that Ukrainians are perceived as a hard working, honest, talented, intellectual, brave and freedom-loving nation. Using epithets, metaphors, and metonymy in their public speeches, international political figures express their opinion about the national character of Ukrainians and call on the world community to understand and support the courageous nation.

Список використаних джерел

1. Національний характер як феномен культури. Освіта.UA : вебсайт. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/culture/10330/> (дата звернення: 11.05.2024).
2. Промови Бориса Джонсона та Ріші Сунака. Gov.UK : вебсайт. URL: <https://www.gov.uk/> (дата звернення: 11.05.2024).

СВОЄРІДНІСТЬ ТРАКТУВАННЯ ОБРАЗУ ЖЕРТВИ ГОЛОКОСТУ В РОМАНІ ДЖОНА БОЙНА «ХЛОПЧИК У СМУГАСТІЙ ПІЖАМІ»

Лубенська Д. Р.¹, Суятінова З. В.²

¹ Конотопський ліцей № 10 Конотопської міської ради Сумської області, здобувач освіти

² Конотопський ліцей № 10 Конотопської міської ради Сумської області, науковий керівник, викладач

Друга світова війна – це найкривавіша та найжорстокіша війна в історії людства, що тривала понад шість років. У ній взяли участь 67

держав, тобто майже 80 % населення. За різними оцінками, кількість жертв у війні налічує від 50 до 85 мільйонів людей.

Одна з найбільших трагедій цієї війни – Голокост, що став ініціативою нацистської Німеччини та набув поширення по всій Європі, яку контролювала Німеччина та гітлерівська коаліція. Він торкнувся майже всього єврейського населення Європи, яке в 1933 р. становило орієнтовно 9 мільйонів людей.

Набрав обертів Голокост у Німеччині після того, як Адольф Гітлер був проголошений канцлером у січні 1933 року. Майже відразу тоталітарний режим нацистської Німеччини, який проголосив себе Третім рейхом, виключив євреїв з німецького економічного, політичного, культурного й соціального життя.

Голокост, у широкому значенні, – цілеспрямована політика нацистського режиму на знищення етнічних та соціальних груп у Європі за ознакою їхньої расової, етнічної, національної належності, сексуальної орієнтації або генетичного типу як неповноцінних, шкідливих, у вузькому – геноцид єврейського народу в часи Другої світової війни, унаслідок якого загинуло приблизно 6 мільйонів євреїв, знищених нацистською Німеччиною та її колабораціоністами протягом 1933–1945 рр. [1].

Для проведення Голокосту використовували ефективні та нові на той час методи знищення (до прикладу, різні види хімічних та механічних засобів убивства), будували крематорії, використовували рахувальні машини з перфокартами для контролю над кількістю знищених тощо.

Нацистський Голокост відрізнявся своєю неймовірною жорстокістю. Існують численні приклади використання полонених для медичних експериментів, тортур тощо. Властивою рисою Голокосту є також терор проти всіх верств мирних мешканців, зокрема й дітей.

Традиційно жертвами Голокосту вважаються 6 мільйонів євреїв Європи. Це число закріплене у вироках Нюрнберзького трибуналу. Однак повного поіменного переліку жертв не існує. До кінця війни нацисти спробували знищити навіть сліди від таборів смерті; також збереглися свідчення про перевезення або знищення вже похованих раніше останків людей перед прибуттям радянських військ.

Література певною мірою є відображенням історії. Зазвичай усі складні історичні події, політичні конфлікти й військові зіткнення віддзеркалюються в художній творчості. Тому, звичайно, тема Другої світової війни як наймасштабнішого воєнного протистояння та Голокосту упродовж багатьох десятиліть не лише не зникає, а навпаки, залишається дуже популярною на сторінках художніх творів.

На початку ХХІ ст. вийшов друком ряд творів, присвячених саме цій тематиці, одним з яких є роман Джона Бойна «Хлопчик у смугастій піжамі». Автор створив роман за шістьдесят годин і завершив працювати над ним 30 квітня 2004 р. – у день смерті Адольфа Гітлера [2]. Провідною у творі є тема Голокосту – масового знищення євреїв у роки Другої світової війни.

Головні герої роману Джона Бойна діти Бруно та Шмуль – зовсім різні персонажі, яких доля звела разом у страшні часи Другої світової війни та Голокосту. Єдине, що спільне для хлопців, – це вік, навіть більше, вони народилися в один день. Читаючи твір, ми розуміємо, що двоє однолітків в усьому є протилежними. Умови сприйняття дійсності, життєві погляди, стиль поведінки, навіть матеріальне становище, національність і соціальний статус також у хлопчиків абсолютно відмінні. За національністю Бруно – німець, а Шмуль – єврей, що в ті роки було вирішальним фактором у житті людини. Бруно – син нацистського офіцера, наглядача концтабору, він мешкає в комфортних умовах, а от Шмуль – ув'язнена в концтаборі дитина, яка ледве виживає в цьому страшному місці, зовсім не адаптованому для дітей. Для Шмуля Краків – рідне місто, де він народився і колись був щасливим, доки місто не окупували німці. А от для Бруно це місто зовсім чуже, адже він дуже любив свій рідний Берлін, який хлопчик також змушений був залишити [3].

Обидва герої знаходилися по різні боки колючого дроту, але саме завдяки своїй простодушності стали друзями. Система виховання їх також абсолютно різна, але дитячі вподобання та вміння приятелювати неймовірно об'єднують хлопців, які мають різний соціальний статус та є представниками двох ворожих націй.

Письменник жодного разу не акцентував на трагедії війни та Голокосту, але читач сам сприймає історичні події через окремі деталі. Абсурдність жорстокої реальності Дж. Бойн підкреслює завдяки художньому відтворенню наївного дитячого сприйняття двох дев'ятирічних героїв. Бруно більш веселий, жвавий, відкритий, прагне пригод і відкриттів, він живе у світі мрій з вірою у прекрасне світле майбутнє; натомість Шмуль сумний, він підкорився своїй долі, відчуває безвихідність, весь час боїться, він ніколи не сперечається й не намагається доводити свою правоту. Ці риси свідчать про те, що Бруно – щаслива дитина, а Шмуль – жертва, яка розуміє свій статус. У них різні мрії про майбутнє: Бруно хотів стати солдатом, як тато, а Шмуль мріяв працювати в зоопарку, бо дуже любив тварин. Але, на жаль, цьому не судилося бути реалізованим ніколи.

Й от такі протилежні характери поєднала дружба – справжня, щира, чиста й безкорислива. Діти, які у звичайному житті навряд чи змогли б заприятелювати, бо не мали нічого спільного, стали найкращими друзями. Ця дружба й водночас протилежність дитячих характерів дали можливість автору тримати інтригу до кінця роману, бо дуже важко було навіть уявити, яким має бути фінал твору, а назва плутає ще більше.

Щодо символічності назви роману: смугаста піжама може вказувати на те, що хлопчик, як символ невинності та безпеки, знаходиться в середині концентраційного табору, де він стикається із жахливими реаліями Голокосту. І дійсно, з перших сторінок стає зрозуміло, що головні події будуть пов'язані з дитиною, яка перебуває в концтаборі й носить відповідний одяг, тобто центральні події мають бути пов'язані зі Шмулем. Лише з десятого розділу читач починає замислюватися та припускати, що, імовірно, «маркером» закріплена інша дитина. І знову з вісімнадцятого розділу продовжуємо сумніватися, кого обирає письменник головним героєм. Наприкінці твору обидва хлопці ніби поєднуються в одне ціле [4].

І коли з останніх сторінок роману дізнаємося про трагічну загибель одночасно двох головних героїв твору, то це викликає неймовірний шок та співчуття. Саме трагічна доля та фатальна смерть стали ще одним спільним фактором щодо опису персонажів. З одного боку, гине добрий позитивний хлопчик Шмуль, до якого читач протягом усього роману відчував співчуття, симпатію та жалощі. Але цей хлопчик – єврей, і подібна смерть, як би страшно це не звучало, через призму історії була в ті часи типовим явищем. Нещасний випадок, який призвів до загибелі Бруно, спочатку викликає страх і нерозуміння читачів, адже він не повинен був померти в концтаборі, бо Бруно – німець, син не простого військового, а наглядача концтабору. Але доля склалася інакше, і трагедія не оминула й цю дитину.

На наш погляд, такий поворот сюжету є зовсім не випадковим. Саме несподіваний фінал примушує гостро сприйняти головну думку твору: засудження нерівності представників різних рас, націй, національностей і народів; утілення ідеї рівності усіх людей. До того ж це допомагає акцентувати на проблемах твору: геноцид, нацизм, антисемітизм, рівність та людські права, дитинство, відповідальність людей за їхні вчинки, дитяча дружба. Отже, несподівана розв'язка примушує читачів усвідомити, що війна, жорстокість, насилля небезпечні для кожного члена суспільства і їхніми жертвами може стати будь-яка людина, тому обов'язково потрібно боротися з цими негативними явищами людського суспільства й не допускати, щоб вони повторювалися та руйнували людські долі й усе живе на нашій планеті.

Список використаних джерел

1. Голокост: як розгорталася страшна трагедія людства. Explainer : вебсайт. URL: <https://explainer.ua/golokost-yak-rozgortalasya-strashna-tragediya-lyudstva/> (дата звернення: 13.05.2024).
2. Ніколенко О. Голокост – вічний урок людству (Виховання протидії расизму й ксенофобії на матеріалі сучасної зарубіжної літератури та кіномистецтва). *Естетика і етика педагогічної дії*. 2018. Вип. 18. С. 84–94.
3. Бойн Дж. Хлопчик у смугастій піжамі : роман; переклад з англ. В. Шовкуна. Львів : Видавництво Старого Лева, 2023. 192 с.
4. Давидюк Л. В. Вивчення роману Джона Бойна «Хлопчик у смугастій піжамі» на уроках літератури в 7 класі. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/43204> (дата звернення: 13.05.2024).

JOSEPH BIDEN'S SPEECHES ON THE TOPIC OF THE RUSSIA-UKRAINIAN WAR: ANALYSIS OF THE MEANS OF COMMUNICATIVE SUPPORT AND STRATEGIES

Овсієнко К. С.¹, Харченко А. А.²

¹ КЗ «Роменська міська МАНУМ», здобувач освіти

² КЗ «Роменська міська МАНУМ», науковий керівник, викладач

Statement of the problem. For the third consecutive year, the Russian-Ukrainian war has continued to be a profound tragedy impacting the entire world. This military invasion has already severely disrupted the stability of peace and democracy in the civilized world. For a long period, it has dominated headlines in global newspapers. The United States, a staunch advocate of democracy and global peace, stands as a reliable partner to Ukraine, offering substantial support and wielding considerable international influence. Therefore, President Joseph Biden's discourse and communicative support are crucial in bolstering our country.

Presentation of the main material. The first chapter of the scientific research delves into the theoretical foundations for studying the methods used to shape the discourse of communicative support for Ukraine during the Russian-Ukrainian war, using material from Joseph Biden's speeches.

Discourse is a certain unit that includes utterances, communication, language situation and context. This scientific work specifically focuses on political discourse. World leaders and organizations use discourse as a tool